

ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ

В умовах реформування системи вищої освіти особливої актуальності набуває проблема забезпечення конкурентоспроможності фахівців на ринку інтелектуальної праці. У різних сферах діяльності, в тому числі й педагогічній, все більшого значення набувають такі якості вчителів, як соціальна відповідальність, адекватне сприйняття і мобільне реагування на зміни, самостійність і оперативність в ухваленні рішення, готовність до демократичного спілкування, соціально активних дій, здатність швидко адаптуватися до нових умов та інші якості, що визначають конкурентоспроможність особистості.

Аналіз наукової літератури дозволив визначити фактори, які впливають на розвиток конкурентоспроможності сучасного фахівця. Серед провідних – трудова діяльність, яка має соціальний характер і етичну цінність, охоплюючи сферу самореалізації особистості та її спілкування з іншими індивідами. При цьому, під конкурентоспроможністю вчителя розуміють сукупність особистісних і фахових якостей, необхідних для успішного працевлаштування і професійної адаптації в сфері педагогічної діяльності [1].

Конкурентоспроможність особистості нерозривно пов'язана з моделлю ієрархії потреб А. Маслоу, де чималу роль відіграє прагнення індивіда до визнання, статусу, поваги. Інший фактор розвитку конкурентоспроможності фахівця – культурні особливості соціуму або соціальної групи. Культура в певному аспекті визначає систему ідеалів і цінностей. Однією з таких цінностей є потреба людини в самоактуалізації і самореалізації, які є сенсом життя людини. Саме сенс життя носить фундаментальний характер, що пронизує всі сфери людської діяльності. Досягнення успіху неможливо досягти за відсутності сенсу людського життя:

подібно до того як народ не може існувати без своєї культури, так і під час відсутності сенсу буття людина не здатна досягти успіху. Отже, конкурентоспроможність особистості характеризується не тільки соціальним, а й ціннісним змістом. Цінності здійснюють певний вплив на думки і вчинки індивіда, що зумовлює його ставлення до роботи, колег, соціуму.

Підкреслимо, що конкурентоспроможність учителя математики в сучасних умовах визначається низкою передумов. Так, перша група передумов визначається проблемою становлення інформаційного суспільства. Професійний потенціал учителя може ефективно формуватися і реалізовуватися завдяки застосуванню в конкурентному середовищі нових інформаційних технологій, які зумовлюють гнучкість діяльності при виконанні низки фахових завдань. Друга група передумов передбачає наявність у фахівця високого рівня професійної компетентності, яка окреслює фахові (предметні) компетенції, внутрішні мотиваційні характеристики, що пов'язані з системою особистих цінностей, а також такі компетенції, як ініціатива, прагнення до вдосконалення педагогічної діяльності та ін. Третя група передумов пов'язана з творчою діяльністю педагога, оскільки остання дозволяє повному оцінити певну життєву ситуацію, сприяє системному баченню, посиленню мотивації, пошуку нестандартного вирішення проблем та спрямовує на інновації.

Таким чином, процес становлення конкурентоспроможного вчителя математики в системі вищої освіти зумовлений низкою факторів, серед яких потреба в трудовій діяльності, визнанні, статусі, повазі, самоактуалізації і самореалізації. Важливими структурними складовими конкурентоспроможності вчителя є високий рівень інформаційної культури, професійної компетентності та творчий потенціал, який передбачає креативні здібності, неординарне вирішення педагогічних завдань та інноваційну активність.

Література

1. Мезинов В. Н. Подготовка конкурентоспособного учителя в вузе: монография. Елец: Вако, 2007. 234 с.